

Sygn. akt IV CSK 277/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku J. S.
przy uczestnictwie H. Ż., M. Z., R. B., J. P., M. P., J. T., R. X. i K. X.
o stwierdzenie nabycia spadku po A. J.,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 października 2013 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 4 grudnia 2012 r., sygn. akt XVI Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni J. S. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 4 grudnia 2012 r. oddalającego jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 28 czerwca 2012 r., którym Sąd ten stwierdził, że spadek po A. J. nabył w całości J. P. T. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 6 lipca 2005 r. Sądy obu instancji dokonały ustaleń, które nie potwierdzały wystąpienia przesłanek nieważności tego testamentu wskazanych w art. 945 § 1 k.c. i nie uwzględniły stanowiska wnioskodawczyni, domagającej się przyjęcia za podstawę dziedziczenia wcześniejszego testamentu A.J., powołującego do spadku wnioskodawczynię. W postępowaniu apelacyjnym Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe wnioskodawczyni o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego psychiatry oraz z przesłuchania notariusza sporządzającego testament notarialny uznany za podstawę spadkobrania, stojąc na stanowisku, że skarżąca nie wykazała uchybień uzasadniających podważenie wniosków opinii biegłego psychiatry sporządzonej w sprawie, ani też nie wyjaśniła dlaczego nie złożyła wniosku o przesłuchanie notariusza w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Okoliczności dotyczące zdolności widzenia przez spadkodawczynię w momencie sporządzania testamentu Sąd przeanalizował i uznał za dostatecznie wyjaśnione w zgromadzonym przez Sąd Rejonowy materiale dowodowym.

W skardze kasacyjnej, opartej na podstawie naruszenia przepisów postępowania, wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie art. 670 § 1 k.p.c. w związku z art. 381 k.p.c. poprzez oddalenie jej wniosków dowodowych, naruszenie art. 217 § 3 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z zeznań jako świadka notariusza I. F. oraz naruszenie art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez oddalenie jej wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego psychiatry.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa

i jednolitości wykładni, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżąca uzasadniła potrzebę przyjęcia skargi do rozpoznania wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. to znaczy potrzebą dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni art. 670 § 1 k.p.c. w kontekście jego relacji do przepisu art. 381 k.p.c. i wyjaśnienia czy w sprawach o stwierdzenie nabycia spadku art. 670 § 1 k.p.c. jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 381 k.p.c. i czy w związku z tym sąd odwoławczy jest uprawniony do pominięcia dowodów, o przeprowadzenie których skarżący wnosi w apelacji, z tego względu, że są one spóźnione w rozumieniu przepisu art. 381 k.p.c. Skarżąca powołała się również na potrzebę doprecyzowania w drodze wykładni zawartego w przepisie art. 286 k.p.c. sformułowania „w razie potrzeby” poprzez ustalenie, w jakich przypadkach zachodzi potrzeba dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego. Przesłanki, którymi wnioskodawczyni uzasadniła przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą. Skarżąca wskazując na rozbieżności w orzecznictwie, które miały świadczyć o różnej wykładni art. 670 § 1 k.p.c. w zw. z art. 381 k.p.c. powołała postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1999 r. (I CKN 1109/97, nie publ.) oraz z dnia 16 października 2002 r. (V CK 178/02, OSNC 2004/2/25). Tymczasem w obydwu orzeczeniach Sąd Najwyższy uznał art. 381 k.p.c. za znajdujący zastosowanie także w postępowaniu odwoławczym w sprawie o stwierdzenie nabycia praw do spadku, tyle że w zależności od indywidualnych okoliczności danej sprawy przyjął, iż przepis ten został prawidłowo lub nieprawidłowo zastosowany. Stanowisko o obowiązywaniu art. 381 k.p.c. w tego rodzaju sprawach uznać można za utrwalone w orzecznictwie (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 r., III CK 420/02, nie publ.). Nie zachodzi też potrzeba doprecyzowania w drodze wykładni ocennego określenia „w razie potrzeby” zawartego w przepisie art. 286 k.p.c., jako przesłanka zasięgnięcia przez sąd

w danej kwestii opinii kolejnego biegłego. Użycie pojęcia pozostawiającego ocenie sędziowskiej, podejmowanej w okolicznościach konkretnej sprawy, czy złożona opinia jest kompletna, fachowa, przydatna i przekonująca, uwzględnia konieczność odniesienia się do konkretnej opinii wydawanej w indywidualnej sprawie i kryteriów wartościowania szczególnego dowodu jakim jest dowód z opinii biegłego (por. wyrok SN z dnia 10 lutego 2000 r., II UKN 399/99, OSNAPiUS 2001/15/497). Wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni w orzecznictwie pojęcie to zostało dostatecznie doprecyzowane poprzez wskazanie jakie elementy opinii należy wziąć pod uwagę (por. np. uzasadnienia wyroków z dnia 8 lutego 2002 r., II UKN 112/01, OSNP 2003/23/580, z dnia 10 lutego 2000 r., II UKN 399/99, OSNAPiUS 2001/15/497, z dnia 30 listopada 1999 r., II UKN 220/99, OSNAPiUS 2001/6/204, czy z dnia 16 września 2009 r., I UK 102/09, nie publ.).

W konsekwencji Sąd Najwyższy uznał, iż nie zachodzą przesłanki, którymi skarżąca uzasadniła potrzebę rozpatrzenia jej skargi. Okoliczności sprawy nie wskazują także, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

aw

jw